Guia didàctica

Segon cicle d'educació infantil

www.cinemadretsinfants.cat

// Cicle de Cinema dels Drets dels Infants

BARCELONA TÉ CURA DELS INFANTS

2019 - 2020

30è aniversari Drets de l'Infant

TIPITIPS

Jessica Laurén, Linda Hambäck i Marika Heidebäck

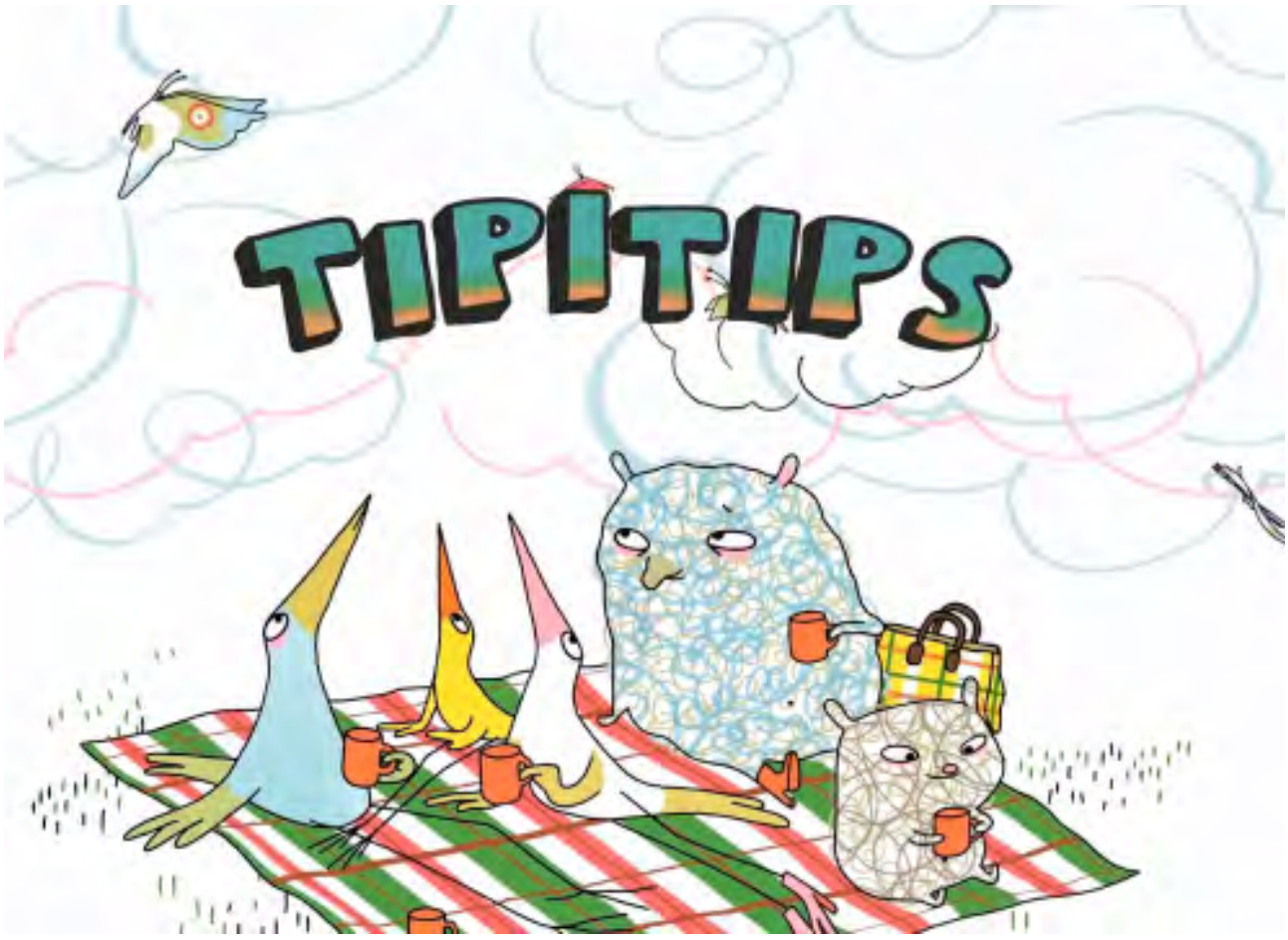

Ajuntament de Barcelona

Guia didàctica
Segon cicle d'educació infantil

TIPITIPS

Jessica Laurén, Linda Hambäck i Marika Heidebäck

ÍNDEX

PÀG.

3 ..... 1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS
3 ..... 1.1. Propòsit i enfocament
4 ..... 1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars
5 ..... 1.3. Drets a treballar
5 ..... 1.4. Marc legal relacionat

8 ..... 2. LA PEL·LÍCULA
8 ..... 2.1. Fitxa tècnica breu
8 ..... 2.2. Sinopsi de l'argument
10 ..... 2.3. Conflictes i personatges en relació als valors a treballar

12 ..... 3. PROPOSTA PEDAGÒGICA
12 ..... 3.1. Plantejament general
12 ..... 3.2. Per anar al cinema
14 ..... 3.3. Del cinema a l'aula
17 ..... 3.4. De l'aula al món
17 ..... 3.5. Recull de creacions escolars
17 ..... 3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

18 ..... 4. MATERIAL COMPLEMENTARI
18 ..... 4.1. Enllaços d'interès
18 ..... 4.2. Bibliografia i filmografia

QUALITAT EDUCATIVA
CONSELL D'INNOVACIÓ PEDAGÒGICA

TIPITIPS

Jessica Laurén, Linda Hambäck i Marika Heidebäck

1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS

1.1. Propòsit i enfocament

Les normatives legals contemplen els drets de protecció, acolliment i reparació de la infància. Si un nen o una nena pateix algun maltractament, és objecte d'abusos o es troba en una situació de desemparament, les institucions han d'actuar amb celeritat i determinació, sempre en benefici de l'infant. També l'acció reparadora és fonamental per ajudar-lo a superar qualsevol situació abusiva i/o indigna. És prioritari garantir que tots els nens i totes les nenes puguin créixer i desenvolupar-se amb plenitud fins al moment de valdre's autònomament.

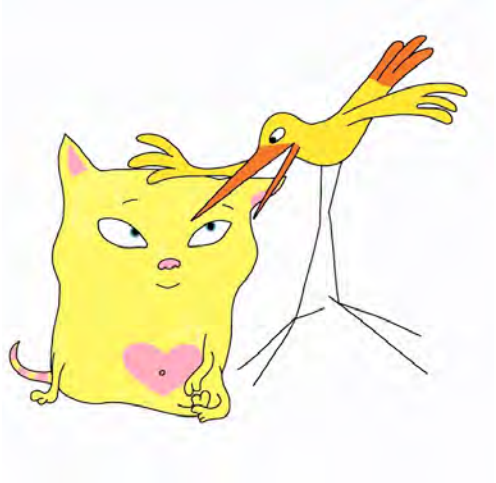

Sota el títol ***Barcelona té cura dels infants***, aquest curs 2019-20 el Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI) de l'Ajuntament de Barcelona proposa transmetre elements de confiança als nens i les nenes i afavorir que creixin envoltats de respecte i cures. És clau comunicar-los la certesa que sempre trobaran una persona adulta, un servei i/o una institució que els i les cuidarà i que vetllarà per les seves necessitats. Amb la mirada posada en aquesta importància de la cura, el compromís municipal és assegurar als infants tota la protecció i l'atenció necessàries per al seu benestar.

L'edició 2019-20 del CCDI ofereix recursos per abordar a l'aula els drets dels infants relacionats amb la cura i l'autorespecte. L'objectiu és posar en valor la necessitat que tenen de sentir-se sempre atesos i cuidats. Ho fem partint de la legislació actual: Declaració Universal dels Drets Humans, Convenció sobre els Drets de l'Infant, Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona.

Per a educació infantil hem seleccionat ***Tipitips***, un migmetratge format per vuit històries curtes i cinc cançons intercalades. Els contes descriuen moments de la vida quotidiana: barallar-se amb les amistats, jugar, anar a dormir fora de casa, fer-se mal o perdre's al supermercat. Totes elles relaten situacions alegres o tristes que són el centre de grans emocions per als més menuts. Amb un traç senzill que recorda el dibuix dels infants, es proposa com a primera experiència cinematogràfica per a nens i nenes.

El recorregut pedagògic va de l'aula al cinema, del cinema a l'aula i de l'aula a la vida quotidiana i a l'entorn dels nens i les nenes. Per facilitar-lo, el web disposa dels materials didàctics, les creacions de l'alumnat, i la informació sobre les sessions familiars, d'adolescents, i per a entitats socioeducatives i de lleure educatiu.

El **Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI)** és un programa educatiu engegat l'any 2000 que promou el Departament de Promoció de la Infància de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona, en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona.

L'**edició 2019-20** del CCDI ofereix recursos per treballar a l'aula els **drets dels infants** relacionats amb la **cura** i l'**autorespecte**.

TORNAR A L'ÍNDEX

1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars

1. Aprendre a ser i actuar d'una manera cada vegada més autònoma

- Acceptació positiva de les pròpies característiques, tant capacitats com limitacions personals.
- Actitud optimista, esforç i iniciativa per anar resolent situacions de dificultat: físiques, emocionals, relacionals i intel·lectuals; comptant amb l'ajut de les persones adultes o els iguals.
- Identificació de les emocions bàsiques: amor, alegria, tristesa, enuig i por a partir de les pròpies vivències. Associació amb causes i conseqüències. Relació entre coneixement i acció.
- Prudència davant algunes situacions de risc o perill.
- Autoregulació progressiva d'hàbits d'autonomia i rutines referits a la cura del cos: higiene, descans, alimentació, seguretat.
- Incorporació progressiva d'hàbits beneficiosos per a la salut com a benestar personal i interpersonal.

2. Aprendre a pensar i a comunicar

- Ús del dibuix com a mitjà de representació: observació de la realitat, processos, canvis.
- Identificació d'informacions proporcionades pels diferents mitjans de comunicació, i expressió de la pròpia opinió.
- Interès per compartir interpretacions, sensacions i emocions provocades per les produccions artístiques.
- Expressió i comunicació de fets, sentiments i emocions, vivències o fantasies a través del dibuix i altres produccions artístiques.
- Foment de l'expressió i comunicació d'emocions alienes per mitjà dels diferents llenguatges.

3. Aprendre a descobrir i tenir iniciativa

- Desig d'autonomia i iniciativa pròpia.
- Interès i confiança cap a les emocions pròpies i alienes.
- Curiositat i iniciativa per la descoberta, per fer-se preguntes, etc.

4. Aprendre a conviure i habitar el món

- Exercitació progressiva d'hàbits que afavoreixin la relació amb els altres: cura, atenció, escolta, diàleg i respecte.
- Interès i confiança per acostar-se afectivament a les emocions de les altres persones. Sensibilitat i percepció de les necessitats i els desitjos dels altres amb progressiva actitud d'ajuda i de col·laboració. Comportaments d'empatia i assertivitat.

1. Aprendre a ser i actuar d'una manera cada vegada més autònoma.

2. Aprendre a pensar i a comunicar.

3. Aprendre a descobrir i tenir iniciativa.

4. Aprendre a conviure i habitar el món.

TORNAR A L'ÍNDEX

1.3. Drets a treballar

1. Dret de tots els infants a la cura i la protecció per part de les persones adultes.

2. Dret dels infants a rebre l'atenció i l'afecte que els garanteixin el benestar.

3. Dret de tots els infants a que els sigui reconeguda i respectada la seva individualitat.

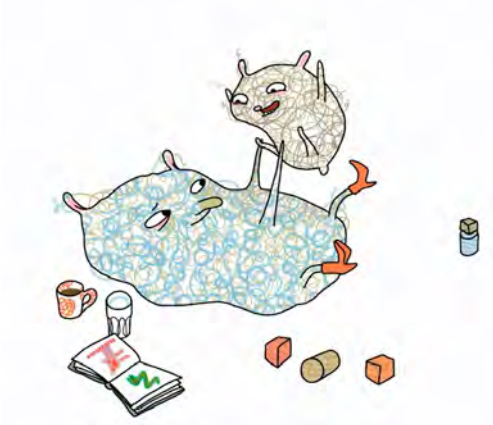

1.4. Marc legal relacionat

Declaració dels Drets de l'Infant

Principi 2. L'infant gaudirà d'una protecció especial i disposarà d'oportunitats i de serveis, dispensat tot això per la llei i altres mitjans, a fi que pugui desenvolupar-se físicament, mentalment, moralment, espiritualment i socialment d'una manera sana i normal, així com en condicions de llibertat i dignitat. En promulgar lleis amb aquesta finalitat, la consideració fonamental a què caldrà atenir-se serà l'interès superior de l'infant.

Principi 6. L'infant, per al desenvolupament ple i harmoniós de la seva personalitat, necessita amor i comprensió. Sempre que sigui possible, haurà de créixer a l'emparança i sota la responsabilitat de la seva mare i/o el seu pare i, en qualsevol cas, en un ambient d'afecte i de seguretat moral i material; llevat de circumstàncies excepcionals, l'infant de tendra edat no serà separat de la seva mare. La societat i les autoritats públiques tindran una cura especial envers els infants sense família o que estiguin mancats de mitjans adequats de subsistència.

Principi 8. L'infant ha de figurar entre els primers a rebre, en tota circumstància, protecció i socors.

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Article 3. 2. Els estats membres es comprometen a assegurar als infants tota la protecció i atenció necessàries per a llur benestar, tenint en compte els drets i els deures del seu pare i la seva mare, els seus tutors legals o d'altres persones que en tinguin la responsabilitat legal i, amb aquest fi, han de prendre totes les mesures legislatives i administratives adequades.

Article 6. 1. Els estats membres reconeixen que tot infant té el dret intrínsec a la vida.

1. Dret de tots els infants a la cura i la protecció per part de les persones adultes.

2. Dret dels infants a rebre l'atenció i l'afecte que els garanteixin el benestar.

3. Dret de tots els infants a que els sigui reconeguda i respectada la seva individualitat.

TORNAR A L'ÍNDEX

TIPITIPS

Jessica Laurén, Linda Hambäck i Marika Heidebäck

Article 6. 2. Els estats membres han d'assegurar al màxim possible la supervivència i el desenvolupament de l'infant.

Article 9. 1. Els estats membres vetllaran perquè l'infant no sigui separat del seu pare i/o la seva mare contra llur voluntat, tret de quan les autoritats competents, d'acord amb la legislació i els procediments aplicables, decideixin que aquesta separació és necessària per a l'interès primordial de l'infant. Aquesta decisió pot ser necessària en casos especials, com quan els progenitors maltracten o abandonen l'infant o quan la mare i el pare viuen separats i s'ha de prendre una decisió sobre el lloc de residència de l'infant.

Article 18. 1. Els estats membres han d'esmerçar els seus millors esforços a assegurar el reconeixement del principi que el pare i la mare tenen responsabilitats comunes en l'educació i el desenvolupament de l'infant. Pare i mare o, si falten, els tutors legals tenen la responsabilitat primordial de l'educació i el desenvolupament de l'infant. Llur preocupació fonamental ha de ser l'interès primordial de l'infant.

Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència

Article 5. L'interès superior de l'infant o l'adolescent
4. Per a determinar l'interès superior de l'infant o l'adolescent se n'han d'atendre les necessitats i els drets, i s'ha de tenir en compte la seva opinió, els seus anhels i aspiracions, i també la seva individualitat dins el marc familiar i social.

Article 6. Desenvolupament de les potencialitats personals
La criança i la formació dels infants i els adolescents ha de garantir-ne el desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social, d'una manera lliure, integral i harmònica, i ha de potenciar en tot moment llurs capacitats educatives i d'aprenentatge, i procurar-los el benestar físic, psicològic i social.

TORNAR A L'ÍNDEX

TIPITIPS

Jessica Laurén, Linda Hambäck i Marika Heidebäck

Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

DRETS. CAPÍTOL 3. Equitat i accions positives

Article 22. Infants i adolescents
Totes les persones menors d'edat tenen dret a tenir condicions d'existència que els permetin desplegar el seu desenvolupament integral.
En particular:
a) Tenen dret a gaudir de la seva família en un marc de responsabilitat i protecció.
b) Han de tenir garantits els recursos socials per al ple desenvolupament físic, mental, intel·lectual i ètic.

Legislació autonòmica i local que regula els drets dels infants:

1. Catalunya
Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (íntegra).

2. Barcelona
Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona (íntegra).

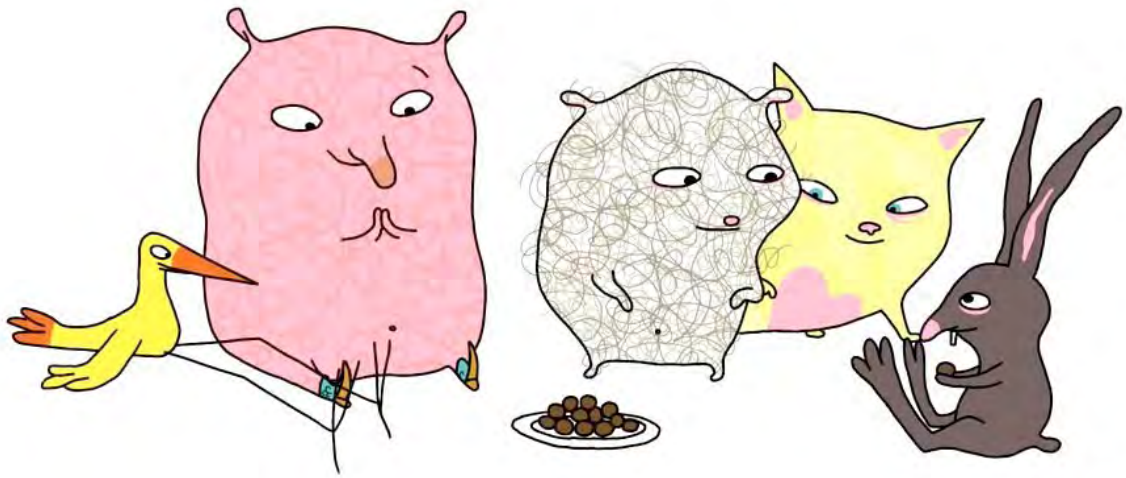

TORNAR A L'ÍNDEX

2. LA PEL·LÍCULA

2.1 Fitxa tècnica breu

Títol original: *Vem? // Tänk Om...*
Direcció: Jessica Laurén // Linda Hambäck i Marika Heidebäck
Guió: Stina Wirsén // Linda Hambäck i Marika Heidebäck, basant-se en el llibre de Lena Sjöberg, *Cançons per a infants i bestioles* (no traduït)
País de producció: Suècia
Anys d'estrena: 2010 // 2014
Durada: 49 minuts
Migmetratge amb diferents històries i cançons animades
Versió en català

2.2 Sinopsi de l'argument

Tipitips és una pel·lícula que articula vuit petites històries i cinc cançons, totes protagonitzades per animalets. A la darrera peça musical un infant canta al seu pare i/o a la seva mare.

A la primera cançó, una llebre protegeix la seva cria. Corren pel camp i pels horts assetjades per una guineu i per una àliga reial. Però la intel·ligència de la llebre sempre les salva dels perills.

La segona cançó està protagonitzada per dinosaures. Una triceratop passeja amb la seva cria i es troba un saltopus acabat de sortir de l'ou que ha quedat apartat de la resta. La triceratop acompanya el diminut dinosaure a retrobar la seva família.

Història 1: *Qui sagna?* L'Osseta, en Gatet, en Conillet, l'Ocelleta i la Porqueta estan fent una construcció de fusta. En Gatet es fa un tall a la cama mentre serra un tauler, però de seguida els companys i les companyes de joc el curen i li posen una tireta. També guareixen l'Ocelleta després que en Conillet li doni un cop de martell al bec. Tots i totes renyen a en Conillet, que es queda aïllat. Arriba un moment que ell també es queixa de diversos dolors, i la resta d'animalets acudeixen a curar-lo i cuidar-lo.

Història 2: *Qui es perd?* L'Osseta i la seva mare van al supermercat a comprar. En un moment que la mare se'n separa per anar a buscar verdura, l'Osseta se sent abandonada i la comença a buscar per tot arreu, sense èxit. Finalment la seva mare la troba, i ella se sent alleugerida i feliç.

Història 3: *Qui està empipat?* L'Osseta està fent una construcció quan en Gatet arriba i vol jugar amb ella. Però ella no vol jugar-hi

i tot acaba que els dos animalets es barallen. Després fan les paus i juguen plegats. L'Osseta es fa mal i en Gatet la cuida, i això fa que encara reforcin més l'amistat que els uneix.

Història 4: *L'àvia de qui?* Un dia l'Osseta s'està a casa de la seva àvia i arriba una cosineta. A l'Osseta no li fa cap gràcia haver de compartir l'atenció de l'àvia. Quan l'ossa proposa a les dues petitones fer pastissos i galetes, la cosina s'atipa de pasta crua, però se li posa malament i li provoca vòmits. L'àvia en pren cura i es posa a llegir contes a les dues nenes. Al final, l'Osseta genera empatia vers el malestar de la cosineta i acaba acceptant-la.

A la tercera cançó, una xinxa ensenya a la seva cria com pot moure's per una casa i trobar-hi un lloc per descansar. Un cop es posen a dormir en una capseta i en una llauna respectivament, el petitet va a buscar el seu pare per dormir amb ell.

En el cas de la quarta, una balena i la seva cria viatgen sota l'aigua. La petita és molt feliç de nedar al costat de la mare, li dona protecció, senten afecte mutu i es fan companyia l'una a l'altra.

Història 5: *Qui és dolç?* En el grup d'animalets discuteixen sobre quin dels seus colors és el més bonic, i sobre qui és el més dolç o la més dolça. La discussió passa a baralla, fins que arriba en Conillet amb uns bombons i els diu que el marró, el color de la xocolata i d'ell, és el més bonic. I tota la resta ho accepta.

Història 6: *Qui decideix?* L'Osseta no obeeix de cap manera a la mare: vol decidir per si mateixa. Ara bé, sembla que ho fa sobretot perquè la seva mare estigui per a ella i facin coses juntes.

Història 7: *Qui s'ha mort?* L'avi de l'Ocelleta ha mort. Tant ella com el seu pare estan molt tristos, mentre la mare els consola. Després l'Ocelleta diu que el seu avi s'ha convertit en una papallona.

Història 8: *De qui són els pantalons?* La Porqueta, en Conillet i l'Ocelleta volen sortir a jugar, però s'han d'abrigar perquè fa fred. Es fan un embolic amb les peces de roba, però finalment cadascú troba la que li pertoca i surten cap a fora.

A la cinquena cançó torna a aparèixer la casa de l'inici de ***Tipitips***, que conté el llibre amb totes les històries i cançons. En aquest cas, un infant canta a una persona adulta. Explica que, si ell fos gran i el seu pare i la seva mare fossin petits, en tindria cura com ara en tenen d'ell. Posa en valor el dret dels infants a una cura basada en l'atenció, la protecció, el respecte, la tendresa i l'amor.

Tràiler

A la cinquena cançó torna a aparèixer la casa de l'inici de Tipitips, que conté el llibre amb totes les històries i cançons. En aquest cas, un infant canta a una persona adulta. Explica que, si ell fos gran i el seu pare i la seva mare fossin petits, en tindria cura com ara en tenen d'ell. Posa en valor el dret dels infants a una cura basada en l'atenció, la protecció, el respecte, la tendresa i l'amor.

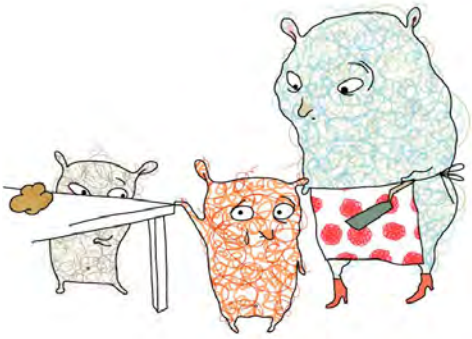

2.3. Conflictes i personatges en relació als valors a treballar

Totes les peces de ***Tipitips*** tenen en comú el valor de la cura davant de les petites adversitats i les diferents circumstàncies que es donen en la vida infantil quotidiana. Als i les protagonistes els passen coses contínuament: es fan mal, es curen, juguen, es perden, es retroben, es barallen, fan les paus, van a dormir fora de casa, senten gelosia, es discuteixen, s'enfaden, acaten, es rebel·len, demanen atenció, senten tristesa, reben consol, s'enreden i, finalment, s'organitzen. Amb el conjunt d'històries i cançons, la pel·lícula ofereix un gran ventall de situacions que són el centre de grans emocions per als infants més menuts.

Totes les peces de Tipitips tenen en comú el valor de la cura davant de les petites adversitats i les diferents circumstàncies que es donen en la vida infantil quotidiana. Amb el conjunt d'històries i cançons, la pel·lícula ofereix un gran ventall de situacions que són el centre de grans emocions per als infants més menuts.

A les històries *Qui es perd?*, *L'àvia de qui?* i *Qui s'ha mort?*, els animals adults, com a referents i cuidadors, tenen cura de les cries quan aquestes es fan mal, tenen un problema o senten tristesa. En quatre de les cançons, els progenitors o les progenitores mostren però també fan evident el rol de protecció que tenen envers els seus fills i les seves filles. Succeeix així en escenes on acompanyen a les seves cries i els ensenyen com han de desenvolupar-se en la vida.

En el cas de la història *Qui decideix?*, l'Osseta mostra voluntat d'autonomia i es rebel·la contra la mare, vol imposar el seu criteri davant del de la seva progenitora. De seguida, es percep que ho fa per a què la mare li presti més atenció, li faci més cas, li sigui més pròxima. En realitat, l'Osseta vol que dormin i es banyin juntes, que la carregui a coll-i-bé... La mare, lluny d'enutjar-se, cedeix amorosament als desitjos de la menuda.

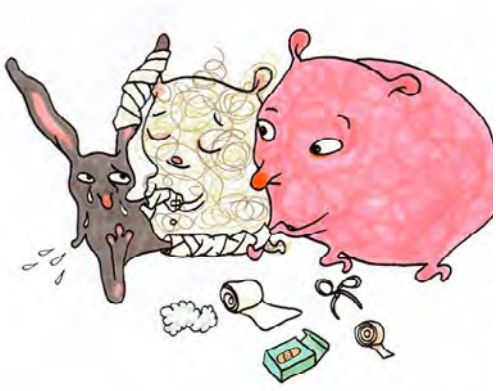

La darrera cançó també posa l'accent en la necessitat d'autonomia dels infants. Una veu infantil canta que voldria ser gran per retornar les atencions que ara rep del seu pare i la seva mare. Com en la història anterior, el camí que justifica aquesta atenció vers l'altre és sempre l'amor, com ho menciona clarament la lletra de la cançó.

En altres de les històries de ***Tipitips***, les situacions de cura i d'atenció no provenen del món adult, sinó dels altres companys i companyes de jocs i experiències, o sigui, de l'entorn d'amistats.

La més explícita és *Qui sagna?*, on els animalets es curen mútuament quan n'hi ha un o una que es fa mal. Hi destaca l'escena en la qual en Conillet, culpabilitzat per haver ferit l'Ocelleta, se sent marginat i aleshores li comencen a sortir mals sense cap motiu aparent. En aquest cas, la resta s'oblida del greuge comès per part d'ell, i s'entrega a la cura dels dolors que manifesta en Conillet.

TIPITIPS

Jessica Laurén, Linda Hambäck i Marika Heidebäck

A *Qui està empipat?*, veiem com el fet que en Gatet s'ocupi de l'Osseta quan aquesta es fa mal trenca del tot les recances que es tenien abans. Passen d'ignorar-se l'una a l'altre, a barallar-se, a fer les paus i a jugar plegats. L'episodi final on en Gatet pren cura de l'Osseta els uneix encara més profundament.

L'empatia com a motiu d'unió també es mostra a *L'àvia de qui?* Al principi l'Osseta rebutja a la cosineta acabada d'arribar, perquè l'obliga a compartir l'atenció que l'àvia li dedicava en exclusiva fins llavors. Ara bé, quan la cosineta es posa malalta, l'Osseta es relaxa i gaudeix de compartir les atencions que l'àvia dedica a totes dues.

També apareix la gelosia en la discussió entre els animalets de *Qui és dolç?* En aquest cas l'autoafirmació del que arriba últim, en Conillet, posa punt i final a un debat estèril que no els permet ni respectar-se ni tenir cura l'una de l'altre. Sense la intervenció d'una persona adulta troben la fórmula per retornar a l'harmonia.

En ple exercici d'autonomia per part dels més menuts, el relat *De qui són els pantalons?* fa referència al dret que tenen a equivocar-se, enredar-se i recompondre l'ordre. En aquesta història hi ha subjacent la idea de l'autorespecte i l'autocura dels nens i nenes des de la petita infància.

En definitiva, el migmetratge ***Tipitips*** està format per un seguit de petites històries al voltant del dret a la cura dels infants, posant l'accent en les edats més menudes. Tot plegat es pot resumir en una frase que diu en Conillet quan aconsegueix que tota la resta estigui pendent dels seus mals: "Que bé que hi hagi tiretes i gent que et bufa perquè et curis".

El migmetratge Tipitips està format per un seguit de petites històries al voltant del dret a la cura dels infants, posant l'accent en les edats més menudes. Tot plegat es pot resumir en una frase que diu en Conillet quan aconsegueix que tota la resta estigui pendent dels seus mals: "Que bé que hi hagi tiretes i gent que et bufa perquè et curis".

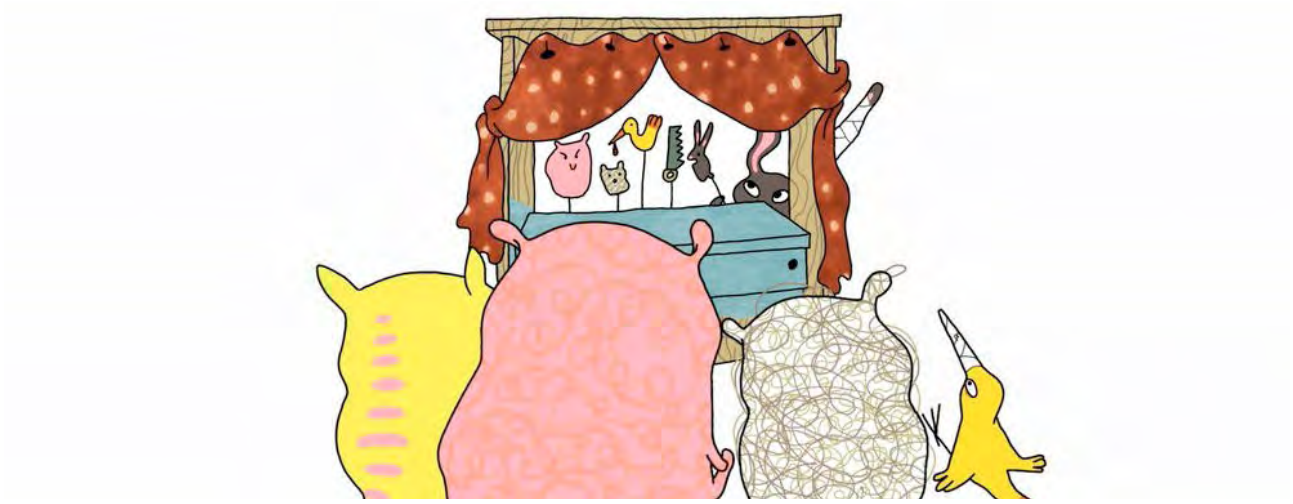

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.1. Plantejament general

La seqüència didàctica que proposem al voltant de la pel·lícula ***Tipitips*** es conforma de cinc moments educatius complementaris:

1. Activitat prèvia a l'aula (1 hora).
2. Anada al cinema per participar a la sessió de projecció.
3. Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 4 hores, com a màxim).
4. Acció per compartir al web les creacions de cada grup classe.
5. Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn.

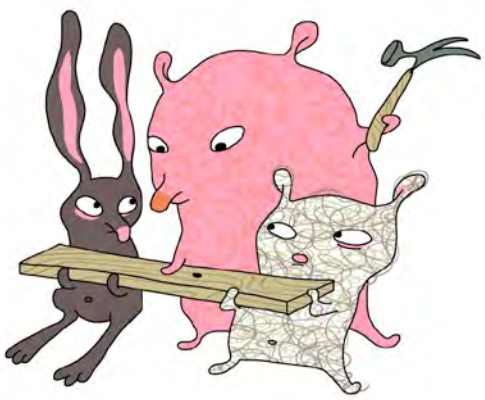

3.2. Per anar al cinema

Abans d'anar al cinema us suggerim desenvolupar una activitat prèvia a l'aula d'una hora de classe. Us proposem un possible enfocament de la sessió però el podeu adaptar com millor us convingui i sobretot en funció de si treballeu a P3, P4 o P5.

S'obre amb una roda d'aportacions dels nens i les nenes de la classe per enumerar tres qüestions: en quines situacions necessiten que els cuidin, quines persones solen fer-se'n càrrec i què fa cadascú per tenir cura dels companys i les companyes. En funció de l'edat, es pot recollir la llista d'idees compartides a la pissarra o bé complementar-les amb algunes imatges. També és possible treballar-ho en petits grups (15').

A continuació, es defineix conjuntament quines són les necessitats de cura que tenen els nens i les nenes d'aquestes edats, i entre tots i totes s'esbrina com s'assoleix estar ben cuidats. És important anar donant veu al màxim nombre d'infants (10').

Acompanyant-ho amb il·lustracions de suport (en paper o projectades), el o la docent pot ressaltar com el món adult procura que els infants sempre creixin envoltats de respecte i cures, com se'ls assegura l'atenció necessària per al seu benestar. Es recomana combinar-ho amb la recollida d'algunes de les reaccions de l'alumnat. Aquesta serà també una bona ocasió per explicar que els nens i les nenes de tot el món tenen reconeguts uns drets, entre els quals la cura i la protecció són dos eixos molt importants. Per això el món adult i l'escola tenen el compromís de promoure espais i situacions que ho afavoreixin en tots els sentits (15').

1. Activitat prèvia a l'aula (1 hora).

2. Anada al cinema per participar a la sessió de projecció.

3. Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 4 hores, com a màxim).

4. Acció de compartir al web les creacions de cada grup classe.

5. Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn.

TIPITIPS

Jessica Laurén, Linda Hambäck i Marika Heidebäck

La idea és comentar també el llistat de drets dels infants a treballar:

1. Dret de tots els infants a la cura i la protecció per part de les persones adultes.
2. Dret dels infants a rebre l'atenció i l'afecte que els garanteixin el benestar.
3. Dret de tots els infants a que els sigui reconeguda i respectada la seva individualitat.

És important lligar-los amb tot allò que hagi sorgit del cúmul d'aportacions i la posada en comú. L'objectiu és provocar una descoberta participada sobre la importància dels drets dels infants a la cura i a la protecció, que els han de ser garantits per les persones adultes i les institucions que se'n cuiden (10').

Tant aquesta descoberta com un petit resum del debat portat a terme a l'aula conformen el contingut de l'aportació de cada grup classe a la sala de cinema, de la mà de dos o tres portaveus.

Com a tancament de la sessió, o bé el dia abans d'anar al cinema (en funció del temps disponible), recomanem fer una breu presentació de la pel·lícula ***Tipitips***.

Si es disposa d'Internet i equips de visionat a l'aula, el més recomanable és introduir el film projectant el tràiler, amb la idea de presentar breument l'estructura del film i també els personatges. Si no és el cas, l'alternativa és imprimir alguns fotogrames de la pel·lícula. De forma complementària, es pot llegir i comentar la idea general de la sinopsi (10').

L'objectiu d'aquest treball previ a l'aula és situar el context de la pel·lícula escollida i els drets a treballar, i també preparar l'anada al cinema entre tots i totes. Així mateix, és una bona oportunitat per extreure els elements claus que, de la mà de dos o tres portaveus, cada grup classe aportarà a la posada en comú que organitzarem a la sala abans de començar la projecció.

Durant la posada en comú a l'aula, es pot explicar que els infants de tot el món tenen reconeguts uns drets, entre els quals la cura i la protecció són dos eixos molt importants.

3.3. Del cinema a l'aula

Dibuixem com ens cuiden i com ens cuidem

Després d'anar a veure la pel·lícula ***Tipitips***, proposem portar a terme una activitat de creació a l'aula que es basa a subdividir el grup classe en quatre subgrups (potser per racons).

El punt de partida és que cada equip revisi el sentit dels tres drets dels infants a treballar:

1. Dret de tots els infants a la cura i la protecció per part de les persones adultes.
2. Dret dels infants a rebre l'atenció i l'afecte que els garanteixin el benestar.
3. Dret de tots els infants a que els sigui reconeguda i respectada la seva individualitat.

Cada subgrup elaborarà una sèrie de 4 a 6 dibuixos al voltant del dret escollit i del record d'allò que més els hagi frapat del film.

Per començar l'activitat, s'aconsella revisar algunes imatges del tràiler del film, decidir els subgrups de treball i buscar alguna fórmula perquè cada equip triï un dels tres drets proposats. Tot seguit, cada nen o nena farà individualment un o dos dibuixos sobre les escenes relacionades amb el dret escollit que li hagin cridat més l'atenció. Arriba el moment de mirar els dibuixos dels companys i les companyes d'equip. A cada subgrup, cadascú comparteix què ha dibuixat i el perquè. Aquesta posada en comú serà el punt de partida per acordar el guió de la sèrie de 4 o 6 dibuixos a fer en petit grup.

Compartides les mirades dels i les integrants, l'equip passa a elaborar la sèrie de dibuixos acordats, per parelles. Si pel nivell educatiu es dóna el cas, convé escriure un títol per a cada imatge i/o decidir-ne un per a tota la seqüència. En acabar les il·lustracions, cada subgrup pot pintar els dibuixos o treballar-los amb *collage*, la tècnica que el o la docent trobi més convenient i interessant, en funció de l'edat i les arts plàstiques que estigui explorant.

1. Dret de tots els infants a la cura i la protecció per part de les persones adultes.

2. Dret dels infants a rebre l'atenció i l'afecte que els garanteixin el benestar.

3. Dret de tots els infants a que els sigui reconeguda i respectada la seva individualitat.

TIPITIPS

Jessica Laurén, Linda Hambäck i Marika Heidebäck

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Per finalitzar, es proposa organitzar una posada en comú a l'aula perquè cada subgrup expliqui a la resta quines idees ha treballat i com les ha plasmat en imatges. Amb aquesta presentació i petita reflexió, s'aconseguirà fer una bona repassada als drets dels infants abordats durant les activitats portades a terme entre abans i després d'anar al cinema.

El resultat de cada subgrup es digitalitzarà per després compartir-lo al web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants amb la resta d'escoles participants. Per grup classe, també es pot confeccionar una presentació conjunta, en format digital, de les sèries de dibuixos dels quatre subgrups.

Aquesta activitat pot desenvolupar-se en una sola sessió d'una hora de classe. En aquest cas, en primer lloc, cal fer una distribució de subgrups i tasques, una explicació breu de l'activitat i una recollida ràpida d'impressions de l'anada al cinema. En base a tot això, es distribueixen els tres drets dels infants a treballar, i se n'adjudica un a cada equip de treball. La segona part de la sessió es dedica a que cada subgrup elabori la seva sèrie de dibuixos.

Si és possible, recomanem que l'activitat de creació a l'aula agafi un tractament més transversal al currículum i es pugui desplegar en diverses sessions. La durada ideal és de quatre hores lectives. Així es dona pes a la revisió dels drets a treballar i de la pel·lícula, a la reflexió individual i col·lectiva, a l'elaboració i la posada en comú de les creacions fetes a l'aula, i a la recollida de les idees que vagin sorgint al llarg del procés.

L'objectiu d'aquesta activitat és que, entre tot el grup classe, s'elaborin quatre sèries d'il·lustracions sobre els drets dels infants a la cura i a la protecció, partint dels dibuixos individuals que sorgeixin després d'haver anat a veure la pel·lícula al cinema.

QUADRE RESUM: DEL CINEMA A L'AULA*

DURADA	PROCEDIMENTS	CONTINGUTS
1 hora	Visionat del tràiler del film. Creació dels subgrups, tria dels drets a treballar i distribució de tasques.	Treball sobre cada un dels drets proposats i recordatori de com la pel·lícula ens serveix per parlar-ne.
1 hora	Realització dels primers dibuixos individuals sobre escenes inspiradores. Acció per compartir-los en petit grup. Presa d'acords per elaborar el guió de la sèrie de 4 a 6 dibuixos per part de cada subgrup.	Els dibuixos inicials expressen les primeres impressions sobre el film i el dret escollit. En compartir-les, sorgeix el relat comú. Per equips, comentari dels dibuixos que han anat sortint i acord de les idees bàsiques per fer el guió de la sèrie.
1 hora	Per parelles, elaboració dels 4 a 6 dibuixos que configuren la sèrie de cada equip de treball per després passar-los a pintar o bé guarnir fent servir *collage*.	En el marc de l'equip de treball, s'elaboren i després es decoren els dibuixos que han resultat de les idees de tots i totes sobre el dret a tractar i la inspiració del film.
1 hora	Cada subgrup o taula acaba la sèrie i, tot seguit, explica la seva creació a la resta de la classe. És important fer una posada en comú final.	Realització dels acabats de la sèrie de dibuixos per part de cada subgrup i, si s'escau, escriptura del títol de la sequència. Presentació final de les creacions.

*Aquesta activitat es pot fer en una sola sessió, però es proposa un desplegament més minuciós per aprofundir en els drets a treballar a l'aula.

3.4. De l'aula al món

Un cop realitzada l'activitat de creació a l'aula i enviats els resultats per publicar-los al web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants, us suggerim alguna petita acció per portar a terme en col·laboració amb les famílies del vostre alumnat. L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de situacions de protecció, atenció i cura que vosaltres penseu que fan sentir bé als nens i les nenes d'arreu del món.
2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa tenir cura dels nens i les nenes de la vostra edat.
3. Compartir a l'aula contes de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica ***Barcelona té cura dels infants***.

Si és possible, us aconsellem que visiteu amb l'alumnat l'apartat Creacions escolars del web i proposeu a les famílies entrar-hi.

3.5. Recull de creacions escolars

Un cop finalitzada l'activitat creativa a l'aula, cada grup classe ens farà arribar les creacions dels seus subgrups de treball per email, Dropbox, WeTransfer o similar. Així anirem organitzant els resultats aportats per part de cada escola i els compartirem al web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants.

Des de l'apartat Creacions escolars, podreu accedir tant als vostres treballs de creació com als de la resta d'escoles participants, que estaran organitzats per nivells educatius.

Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

Quan ja hàgiu portat a terme amb l'alumnat totes les passes de la seqüència didàctica plantejada, us enviarem per correu electrònic un qüestionari d'avaluació que podreu omplir directament en línia. Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

Us agraïm la vostra col·laboració en acompanyar el treball reflexiu i creatiu dels drets dels infants als centres escolars i esperem les vostres aportacions per anar millorant any rere any.

L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de situacions de protecció, atenció i cura que vosaltres penseu que fan sentir bé als nens i les nenes d'arreu del món.

2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa tenir cura dels nens i les nenes de la vostra edat.

3. Compartir a l'aula contes de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica ***Barcelona té cura dels infants***.

4. MATERIAL COMPLEMENTARI

4.1. Enllaços d'interès

- Web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants
- Web d'Infància de l'Ajuntament de Barcelona

Textos legislatius al web de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona (lectura fàcil):

- Declaració Universal dels Drets Humans
- Convenció sobre els Drets de l'Infant
- Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

Altres:

- Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència
- Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència
- Ciutat Cuidadora
- Lletres de l'àlbum amb les cançons de ***Tipitips***, cantades per Cèlia Pallí
- Tots els contes del concurs Vet aquí els nostres drets
- Una mà de contes

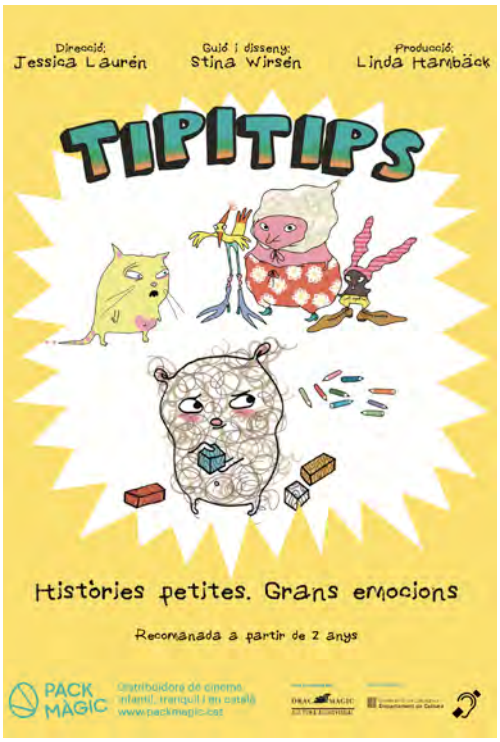

4.2. Bibliografia i filmografia

Bibliografia

- Bryant, S.C. (2008). *La història d'en Tabalet*. Barcelona: Biblària
- Fehr, D. i Leroy, B. (2018). *Una gran ayuda*. Madrid: NubeOcho
- Gliori, D. (2013). *T'estimaré sempre, petitó*. Barcelona: Estrella Polar
- Hawkins, E. (2010). *És hora de tornar a casa, Conillet*. Barcelona: Joventut
- McBratney, S. (2002). *Endevina com t'estimo*. Barcelona: Kókinos
- Col·lecció *Els Drets dels Infants* de l'editorial Salvatella

Filmografia

- *Cuerdas*. Pedro Solís (dir.). Espanya, 2014
- *El osito*. Fyodor Khitruk (dir.). URSS, 1964
- *La zorra y el conejo*. Yuriy Norshteyn (dir.). URSS, 1973
- *Le petit garçon et l'oie des neiges*. Gayle Thomas (dir.). Canadà, 1984
- *Una nina a la neu* (Sèrie *Ludovic*). Co Hoedeman (dir.). Canadà, 1998

Cicle de Cinema dels Drets dels Infants:
http://www.cinemadretsinfants.cat

TORNAR A L'ÍNDEX